

Darparu Gwasanaethau Unedau Mân Anafiadau (MIU):

Cwestiynau Cyffredin

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan yn darparu gwasanaeth mân anafiadau mewn pedwar ysbyty, ac adran achosion brys yn Ysbyty Athrofaol y Faenor.

Safle	Oriau agor presennol	Bwrdeistref
Ysbyty Brenhinol Gwent (RGH)	24/7	Casnewydd
Ysbyty Nevill Hall (NNH)	24/7	Sir Fynwy
Ysbyty Ystrad Fawr	Bob dydd, 7.00am – 1.00am	Caerffili
Ysbyty Aneurin Bevan (YAB)	Yn ystod yr wythnos (ac eithrio Gwyliau Banc), 9.00am – 7.00pm	Blaenau Gwent

Beth yw Unedau Mân Anafiadau?

Fe sefydlwyd Unedau Mân Anafiadau (MIUs) er mwyn gweld a thrin ystod eang o fân anafiadau y gellir eu rheoli'n ddiogel heb ymweld â'r Adran Argyfwng. Mae nyrsys profiadol sydd wedi cael hyfforddiant arbenigol yn gweithio yno yn ogystal â gweithwyr cymorth gofal iechyd.

Caiff nifer helaeth o gleifion eu gweld yn yr Unedau Mân Anafiadau ac maent wedi bod yn llwyddiannus iawn o ran cyfeirio cleifion i ffwrdd o'r adrannau argyfwng. Cânt eu defnyddio'n eang ar draws y GIG.

Pwy sy'n gallu cael eu trin mewn Uned Mân Anafiadau?

Gellir trin oedolion a phlant dros flwydd oed sydd ag amrywiaeth eang o anafiadau yn ein Hunedau Mân Anafiadau (bydd angen i bob plentyn dan flwydd oed fynd i Ysbyty Athrofaol y Faenor)

Mae'r unedau hyn yn cael eu rhedeg gan dîm profiadol o Ymarferwyr Nyrsio Brys medrus iawn sydd wedi'u hyfforddi'n arbennig, Nyrsys Brysbennu a Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd.

Pa fath o anafiadau neu broblemau y gellir eu trin mewn Uned Mân Anafiadau?

Gallwch ymweld ag un o'n hunedau ar gyfer:

- **Anafiadau i'r cymalau**, sy'n cynnwys esgyrn wedi'u torri (torasgwrn) a **mân ddatgymaliadau**.
- **Clwyfau, crafiadau a mân losgiadau**
- **Anafiadau i'r pen**, cyn belled na chollwyd ymwybyddiaeth neu na chymerir cyffuriau i deneuo'r gwaed
- **Anafiadau wyneb**, cyn belled na chollir ymwybyddiaeth
- **Mân anafiadau i'r gwddf**, cyn belled bod y claf yn symudol, nad oes ganddynt binnau mân yn eu breichiau ac nad ydynt wedi disgyn o uchder sy'n fwy na 5 gris neu 1 metr
- **Mân anafiadau i'r cefn**, cyn belled bod y claf yn symudol, nad oes ganddynt binnau mân yn eu coesau ac nad ydynt wedi disgyn o uchder sy'n fwy na 5 gris neu 1 metr
- **Anafiadau i'r llygaid, y glust a'r trwyn** a gwrthrychau estron
- **Anafiadau i'r asennau**
- **Brathiadau** gan bryfed, anifeiliaid a phobl.

Pa driniaethau y gellir eu darparu mewn Uned Mân Anafiadau?

Gellir darparu'r triniaethau canlynol mewn Uned Mân Anafiadau:

- Mynediad at belydrau-x
- Cau clwyfau, gan gynnwys pwytho a gludo
- Gosod gorchuddion
- Gosod castiau plastr, sblintiau, strapiau a slingiau
- Lleihau mân ddatgymaliadau
- Tynnu gwrthrychau estron
- Golchi llygaid
- Rhoi meddyginiaeth i drin yr anaf
- Rhoi brechlynnau tetanws ar gyfer anafiadau yn unig.

Beth na ellir ei drin mewn Uned Mân Anafiadau?

Ni all Unedau Mân Anafiadau drin:

- Annwyd, peswch, dolur gwddf, pigyn clust, brech, tymheredd

- Heintiau wrinol, systitis neu broblemau gyda chathetrau
- Problemau deintyddol
- Damwain gydag anaf i'r abdomen/y stumog
- Poen yn yr abdomen
- Poen yn y frest
- Llewyr
- Problemau anadlu
- Strôc
- Gorddos a gwenwyno
- Aelodau, cymalau neu gefn poenus (nad yw wedi cael ei achosi gan anaf)
- Cwynion am y croen gan gynnwys casgliadau a brechau
- Clwyfau nad ydynt wedi cael eu hachosi yn ystod damwain.

Faint o bobl sy'n defnyddio Unedau Mân Anafiadau bob blwyddyn?

Mae Unedau Mân Anafiadau yn derbyn tua 50% o'r holl gleifion gofal brys ac achosion brys ar draws Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan. Rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023, roedd 93,000 wedi mynd i Unedau Mân Anafiadau Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan. Mae rhai pobl yn mynychu fwy nag unwaith yn ystod y flwyddyn.

Beth yw'r dadansoddiad o'r defnydd ar bob safle MIU?

Mae'r siart isod yn dangos presenoldeb dyddiol ar bob safle Unedau Mân Anafiadau rhwng 1 Ebrill 2022 a 14 Awst 2023:

- MIU RGH (ar agor 24/7) yw'r uned sy'n cael ei defnyddio amlaf, gan weld rhwng 75 a 140 o gleifion bob dydd
- MIU YYF (ar agor am 18 awr bob dydd rhwng 7.00am ac 1.00am) yw'r ail uned a ddefnyddir fwyaf, gan weld rhwng 51 a 90 o gleifion bob dydd
- MIU NHH (ar agor 24/7) yw'r drydedd uned sy'n cael ei defnyddio amlaf, sy'n gweld rhwng 36 a 68 o gleifion bob dydd
- MIU YAB (ar agor yn ystod yr wythnos, ac eithrio Gwyliau Banc, rhwng 9.00am a 7.00pm) yw'r uned a ddefnyddir leiaf aml, sy'n gweld rhwng 18 a 50 o gleifion bob dydd.

Mae gwerthusiad diweddar o'r galw am Unedau Mân Anafiadau wedi nodi patrymau gweithgarwch allweddol ar draws pob safle, gan gynnwys:

- Patrymau gweithgarwch tymhorol, gyda brigiad yn gynnar yn yr haf ar bob safle
- Patrymau gweithgarwch dyddiol, gyda brigiad ar ddyddiau Llun ym mhob safle
- Patrymau gweithgarwch fesul awr, gyda brigiad canol y bore a gostyngiad graddol yn y galw tan oriau cau neu am hanner nos.

Faint o gleifion sy'n mynychu Uned Mân Anafiadau Ysbyty Nevill Hall rhwng 1.00am a 7.00am?

Ychydig iawn o gleifion sy'n mynd i MIU NHH rhwng yr amseroedd hyn. Rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023, roedd 400 o bobl wedi ymweld (tua un claf y noson) yn ystod yr oriau hyn. Ar y llaw arall, roedd 1,530 wedi ymweld â MIU RGH (tua phedwar claf y noson) yn ystod yr un oriau.

Beth yw'r anafiadau mwyaf cyffredin i gleifion rhwng 1.00am a 7.00am yn Uned Mân Anafiadau Ysbyty Nevill Hall?

Mae cleifion yn tueddu i gyflwyno'r un mathau o anafiadau drwy gydol y dydd a'r nos yn NHH. Yr anafiadau mwyaf cyffredin i gleifion yn NHH rhwng 1.00am a 7.00am yw:

- Anaf i'r llaw
- Anaf i'r ffêr
- Anaf i'r fraich
- Anaf i'r pen
- Anaf i'r arddwrn.

Ai cleifion yn mynd yn syth i Adran Argyfwng Ysbyty Athrofaol y Faenor gyda mân anafiadau yw'r rheswm dros y niferoedd isel o gleifion sy'n mynychu uned Mân Anafiadau Ysbyty Neuadd Nevill?

Rydym wedi adolygu'r data ar fynychwyr Ysbyty Athrofaol y Faenor ac mae'n dangos fod y nifer y cleifion sy'n mynd yno gyda mân anafiadau o ardal Neuadd Nevill yn isel iawn – ar gyfartaledd, llai na chwech y mis. Mae'r effaith gyffredinol ar MIU Neuadd Nevill, felly, yn isel iawn.

A fydd unrhyw newidiadau i'r oriau agor yn ystod y dydd?

Na – bydd oriau agor ein pedair Uned Mân Anafiadau yn aros yr un fath.

A fydd y newidiadau hyn yn effeithio ar wasanaethau gofal brys ac argyfwng mewn ysbytai eraill, er enghraifft Uned Mân Anafiadau Ysbyty Brenhinol Morgannwg neu Adran Achosion Brys Ysbyty Athrofaol y Faenor?

Nid yw'r Bwrdd Iechyd yn disgwyl i'r newidiadau effeithio ar y gwasanaethau brys mewn ysbytai eraill. Gan mai ychydig iawn o gleifion sy'n mynychu MIU NHH rhwng 1.00am a 7.00am, nid yw'r Bwrdd Iechyd yn disgwyl llawer mwy o ymweliadau ag Uned Mân Anafiadau Ysbyty Brenhinol Morgannwg nac Adran Achosion Brys Ysbyty Athrofaol y Faenor o ganlyniad i'r newidiadau.

O ganlyniad i'r newidiadau hyn, rydym yn disgwyl y byddai cleifion a fyddai wedi ymweld â MIU NHH yn ystod 1.00am a 7.00am (tua un y noson) bellach yn ymweld â MIU RGH Mae'n werth nodi y dylai cleifion sydd â mân anafiadau fynd i Uned Mân Anafiadau Ysbyty Brenhinol Morgannwg yn ystod yr oriau hyn, ac mai dim ond gyda salwch sy'n peryglu bywyd neu anaf difrifol y dylent fynd i Adran Achosion Brys Ysbyty Athrofaol y Faenor.

Os na fydd y newidiadau'n cael eu rhoi ar waith, beth fydd yn digwydd i'r gwasanaeth MIU?

Os na fydd y newidiadau'n cael eu rhoi ar waith, bydd pob Uned Mân Anafiadau yn parhau i ddarparu'r un gwasanaeth ag ar hyn o bryd. Bydd y Bwrdd Iechyd yn parhau i fonitro defnydd cleifion er mwyn llywio datblygiadau gwasanaeth yn y dyfodol; bydd pob newid cymedrol i fawr yn destun ymgysylltu cyhoeddus.

A yw'r newidiadau hyn yn ymarfer arbed costau?

Mae'r Bwrdd Iechyd yn adolygu'r gwasanaethau y mae'n eu darparu'n barhaus i sicrhau eu bod yn diwallu anghenion ein poblogaeth ac yn gwneud y defnydd mwyaf effeithiol o'n gweithlu. Mae'r newidiadau i oriau agor Unedau Mân Anafiadau wedi cael eu cynnig yn dilyn adolygiad o'r galw gan

gleifion, sy'n dangos llai o alw rhwng 1.00am a 7.00am. Ansawdd a gofal diogel i gleifion yw'r flaenoriaeth i'r Bwrdd Iechyd o hyd.

Pa Unedau Mân Anafiadau yn ardal Aneurin Bevan fydd ar agor rhwng 1.00am a 7.00am?

Os bydd y newidiadau'n cael eu rhoi ar waith, bydd Ysbyty Brenhinol Morgannwg yn darparu gwasanaeth MIU rhwng 1.00am a 7.00am. Bydd Adran Achosion Brys Ysbyty Athrofaol y Faenor yn parhau i ddarparu gwasanaethau gofal brys yn ystod yr oriau hyn, ond byddai hyn ar gyfer salwch sy'n peryglu bywyd neu anaf difrifol.

A fydd angen i drigolion Blaenau Gwent, Caerffili, Sir Fynwy a De Powys deithio o'u hardal os oes angen gofal brys neu ofal argyfwng arnynt rhwng 1.00am a 7.00am?

Os bydd y newidiadau'n cael eu rhoi ar waith, bydd angen i gleifion sy'n byw ym Mlaenau Gwent, Caerffili, Sir Fynwy a De Powys deithio i Uned Mân Anafiadau Ysbyty Brenhinol Morgannwg os oes angen triniaeth arnynt ar gyfer mân anaf rhwng 1.00am a 7.00am.

Fel ar hyn o bryd, dylai cleifion sydd â salwch neu anaf difrifol sy'n peryglu eu bywyd fynd i adran achosion brys Ysbyty Athrofaol y Faenor, sydd ar agor 24 awr y dydd, saith diwrnod yr wythnos.

Pryd fydd y newidiadau hyn yn cael eu rhoi ar waith?

Mae'r newidiadau arfaethedig yn amodol ar broses o ymgysylltu ac ymgynghori dros gyfnod o wythnosau a misoedd. Yn amodol ar hyn, os bydd y cynigion yn cael eu datblygu, rydym yn disgwyl y byddai hyn yn cael ei roi ar waith ddechrau 2024.

Beth am gau MIU RGH dros nos yn hytrach na MIU NHH?

Mae MIU RGH yn gweld llawer mwy o gleifion na MIU NHH yn ystod y nos, gyda bron i bedair gwaith yn fwy o gleifion yn ymweld â MIU RGH rhwng 1.00am a 7.00am. Am y rheswm hwn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cynnig y newidiadau i'r oriau gweithredu ym MIU NHH yn hytrach nag yn RGH.